

БІОЛОГІЇ ПІВДЕННИХ МОРІВ Інститут ім. О. Ковалевського НАНУ (ІБПМ) — науково-дослідна установа, що досліджує екологічні аспекти життєдіяльності морів та океанів. Засн. 1963 на базі Севастоп. біол. станції з приєднанням на правах відділень Одес. та Карадаз. біол. станцій. Першим дир. ІБПМ був **В. Водяницький** (1963–68), потім у різні роки Інститут очолювали **В. Грезе**, **А. Морозова**, **С. Коновалов**, **В. Заїка**; від 2003 — **Ю. Токарев**. Наукові дослідження життя морів та океанів проводяться з метою розроблення принципів рац. використання їхніх біол. ресурсів, охорони від забруднень та ін. наслідків госп. діяльності людини. Набули розвитку й такі напрями, як матем. моделювання екол. процесів на рівні популяцій та екосистем; радіоактивні та хім. забруднення, їхній вплив

на мор. організми та спільноти, закономірності перенесення речовин по трофіч. ланцюгах, контроль і методи очистки води, забрудненої нафтою та вуглеводнями, пром. та побут. стоками; проблеми біотехнології та марикультури. ІБПМ — провідна наук. установа у справі розроблення наук. напрямів, пов'язаних з вивченням біопродуктивності Чорного м. та Світ. океану, мор. радіохемоекології, біол. аспектів нафт. забруднення та самоочищення моря. Здобуті в ІБПМ результати впроваджуються в різних галузях нар. господарства: риб. промисловості, охороні здоров'я, суднобудуванні, комунал. госп-ві тощо. Для проведення досліджень використовують н.-д. судна «Академік А. Ковалевський», «Професор Водяницький», «Миклухо-Маклай». При ІБПМ функціонує публ. акваріум-музей (реконструйов. 1995). Інститут і його філіали мають наук. б-ки. У колективі ІБПМ працювали **В. Водяницький**, **Ю. Алєєв**, **В. Паулі**, **Т. Петіпа** та ін. Нині в Інституті — 276 співробітників, серед яких 2 академік НАНУ (**Г. Полікарпов** і **Ю. Зайцев**), 2 чл.-кор. НАНУ (**В. Заїка**, **Г. Шульман**), 30 д-рів н., 191 канд. н. У 1964–79 видавав респ. міжвідомчий зб. «Биология моря», від 1980 — темат. зб. «Экология моря», від 2002 — «Морской экологический журнал». ІБПМ є навч. базою для студентів Таврій. університету.

А. Г. Сивцова

Бібліографічний опис:

Біології південних морів Інститут ім. О. Ковалевського / **А. Г. Сивцова** // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: **І. М. Дзюба**, **А. І. Жуковський**, **М. Г. Железняк** [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-35303>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).